

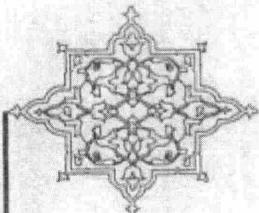
بسم تعالیٰ

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علم تحقیقات و فناوری

تاریخ: ۱۳۹۴ / ۴ / ۳
شماره: ۲۱،۸۱۶۰۱۳
پیوست

- رئسای محترم دانشگاه‌ها؛ دانشکده‌ها؛ مجتمع‌های آموزش عالی؛ پژوهشگاه‌ها و پژوهشکده‌ها؛

پارک علم و فناوری استانها؛

- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی؛ دانشگاه آزاد اسلامی؛

- رئسای محترم دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها، پژوهشکده‌ها و پژوهشگاه‌های وابسته به دستگاه‌های

اجرایی

- حوزه وزیر و معاونتها؛ دفتر وزارتی - معاونت پژوهشی و فناوری - مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی

آموزش عالی - دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی - دفتر گسترش آموزش عالی - دفتر آموزش عالی

غیردولتی

با سلام و احترام؛

به پیوست "چارچوب تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی" که در جلسه شماره ۸۶۱ مورخ ۹۴/۳/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی به تصویب رسیده است، برای استحضار و اقدام لازم ارسال می‌شود.

مجتبی همایون نیا سر

معاون آموزشی

شانی:

هران - شهرک قدس

یدان صنعت، خیابان

بوردین، خیابان هرمزان ،

بش خیابان پیروزان جنوبی

د پستی: ۱۴۶۶۶-۶۴۸۹۱

نمایه تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

مندوقد پستی:

۱۴۶۶۵-۱۵۱۳

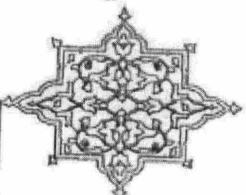
هران Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بس‌تعالی

تاریخ:

شماره:

پیوست:

۹۰

چارچوب تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی

مقدمه: به استناد بند ۱۱ ماده ۲ آینه نامه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی مبنی بر ایجاد سازو کارهای لازم برای تسهیل در امر برنامه ریزی آموزشی و درسی و یکسان سازی ساختار کلی و شکلی برنامه های درسی تدوین و بازنگری شده توسط دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی کشور و مطابق آینه نامه واگذاری اختیارات برنامه درسی به دانشگاهها مصوب سال ۱۳۷۹، این چارچوب به شرح زیر تدوین می شود.

ماده ۱. تعاریف

۱. وزارت: وزارت علوم تحقیقات و فناوری است.
۲. مؤسسه: هر یک از دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تاسیس از وزارت هستند.
۳. شورای عالی: شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت است.
۴. برنامه درسی: تمامی مهارت‌ها، تجارب، بحث‌ها، فعالیت‌های گروهی و فردی است که فرآورید با هدف آموزشی مشخص و تحت نظارت مؤسسه کسب می‌کند.
۵. دوره تحصیلی: هر یک از دوره‌های تحصیلی کاردانی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد (پیوسته و ناپیوسته)، دکتری تخصصی و دکتری حرفه‌ای هستند که در هر یک از مؤسسه‌های آموزش عالی اجرا می‌شود.
۶. دروس عمومی: درس‌هایی است که برای تمامی دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) در تمامی مؤسسه‌ها به صورت یکسان ارائه می‌شود و گذراندن آنها توسط دانشجو الزامی است.
۷. دروس پایه: درس‌هایی است که دانشجو، ملزم به انتخاب آنها است و با هدف افزایش بنیه علمی و آماده کردن دانشجو برای درک بهتر دروس تخصصی ارائه می‌شود.
۸. دروس تخصصی: درس‌هایی است که دانشجو ملزم به انتخاب آنها است و قراتر از مبانی و چارچوبهای نظری و به عنوان جزئی از هسته اصلی برنامه درسی است که با هدف عمق بخشیدن به دانش یا مهارت دانشجو ارائه می‌شود.
۹. دروس اختیاری: درس‌هایی است که دانشجو را میان دروس مرتبط با رشته تحصیلی خود، به اختیار بر می‌گزیند.

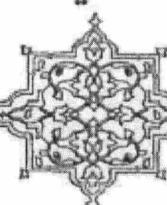
پسمد تعالی

(۱)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علم و تحقیقات و فناوری

وزیر

تاریخ:

شماره:

پیوست:

۱۰. دروس چیرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، ضروری است. تعداد این دروس در آینه نامه های آموزشی مصوب شورای عالی برای هر دوره تحصیلی تعیین می شود.
۱۱. پژوهه تحصیلی: پژوهش دوره کارشناسی در موضوع مربوط به رشته تحصیلی دانشجو است که زیر نظر استاد راهنمای تدوین و ارائه می شود.
۱۲. پایان نامه: اثری مكتوب مبتنی بر تحقیقات نظری و عملی که توسط دانشجویان دوره کارشناسی ارشد در پایان دوره آموزشی ارائه می شود.
۱۳. رساله دکتری: اثری است مبتنی بر فعالیت های سازمان یافته علمی - پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی که در زمینه های خاص تدوین و به ارائه نتایج تو در زمینه مربوط منجر می شود و دانشجو ملزم به دفاع از آن در حضور هیأت داوران است.

ماده ۲. ساختار کلی برنامه درسی هر دوره تحصیلی

ساختار برنامه درسی تدوین یا بازنگری شده از سوی مؤسسه، باید بر اساس سه فصل زیر تنظیم شود:

- فصل اول : مشخصات کلی برنامه درسی دوره مرتبط شامل:

الف) مقدمه: مشتمل بر عنوان رشتہ (به فارسی و انگلیسی)، عنوان دوره تحصیلی، معرفی کلی و

تبیین برنامه درسی؛

ب) اهداف :

پ) اهمیت و ضرورت :

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی در هر دوره (طبق جدول شماره ۱)؛

ث) نقش، توانایی و شایستگی دانش آموختگان؛

ج) شرایط و خواص ورود به دوره؛

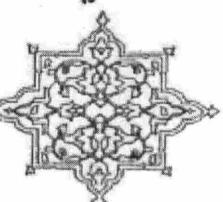
پسندیده تعلیمی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

تاریخ:

شماره:

پذیرفته شده:

جدول شماره ۱: تعداد و نوع واحدهای درسی در هر دوره

جمع واحدهای درسی	نوع واحدهای درسی						دوره تحصیلی
	۱۰۰	۷۵	۵۰	۲۵	۱۰	۵	
۷۸ - ۷۲	-	-	۴۳ - ۴۷	۱۵ - ۱۹	۱۰		کاربرانی
۷۸ - ۷۲	۱ - ۳	۱۰ - ۱۴	۲۳ - ۲۷	۱۵ - ۱۹	۱۰		کارشناسی تایپوسته
۱۳۰ - ۱۲۰	۱ - ۳	۱۰ - ۱۴	۷۸ - ۸۸	۲۰ - ۳۰	۲۲		کارشناسی پیوسته
۲۸ - ۲۴	۲ - ۴	۱۲ - ۱۶	۱۰ - ۱۲	-	-		کارشناسی ارشد
۲۲	۱۸ - ۲۲	-	۱۲ - ۱۶	-	-		دکتری

- فصل دوم جدول عنوانین و مشخصات دروس (معرفی دروس برنامه درسی شامل دروس عمومی، پایه، تخصصی، اختیاری و جبرانی) طبق جدول شماره ۲

جدول شماره ۲: عنوان و مشخصات دروس

پیش نیاز	تعداد ساعت‌ها (۳۲ تا ۱۶) (۶۲ تا ۱۶)	نوع واحد درسی			تعداد جلسات (۳۲ تا ۱۶)	تعداد واحد (۱ تا ۳)	عنوان درس	۱۰۰
		نظری	عملی	نظری - عملی				

تبصره: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت و برای هر واحد عملی ۲۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کارآموزی ۶۴ ساعت است.

- فصل سوم: ویژگیهای هر یک از دروس شامل:

الف) عنوان درس (فارسی و انگلیسی):

ب) هدفهای کلی و ویژه هر درس:

ب) سرفصل:

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) روش ارزشیابی:

ج) تعیین ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ج) تعیین کتب و منابع علمی.

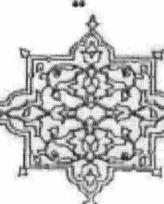
بسم الله الرحمن الرحيم

(P)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علم و تحقیقات و فناوری

وزیر

تاریخ:

شماره:

پیوست:

ماده ۳. معیارهای برنامه درسی

مؤسسه در تدوین و بازنگری برنامه های درسی ملاحظات زیر را مدنظر قرار دهد:

۱. انتباق با ارزشها، اهداف و سیاستهای کلان کشور؛

۲. پاسخ به نیاز ملی و منطقه ای؛

۳. حتی الامکان گنجاندن واحدهای درسی کارآفرینی، توجه به اشتغال و شایستگی های کانونی؛

۴. پهره مندی از آخرين یافته ها و تحولات علمی؛

۵. مشارکت دادن سایر مؤسسه ها و یا انجمن های علمی در تدوین و بازنگری برنامه های درسی؛

۶. مقایسه برنامه درسی پیشنهادی با برنامه درسی مشابه در مؤسسه های داخل یا خارج؛

۷. معرفی منابع درسی به روز و معتبر؛

ماده ۴. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای مقاد این چارچوب بر عهده مدیر کل دفتر برنامه ریزی

آموزش عالی و تفسیر موارد ابهام بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

این چارچوب شامل یک مقدمه، چهار ماده و یک تبصره در جلسه شماره ۸۶۱ مورخ ۹۴/۳/۱۶

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تصویب و از تاریخ ابلاغ برای تمام مؤسسه های آموزش عالی لازم الاجراست.

محمد فرهادی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری